

Kokouspöytäkirja 25.11.2019

RANKU3-hankkeen ohjausryhmän 3. kokous

Aika: Maanantai 25.11.2019

Paikka: Virastotalo, kokoustila Airisto. 3 krs, Itsenäisyydenaukio 2, Turku

Läsnä: Kirsi Kentta, Ympäristöministeriö (etänä)
Marja-Liisa Tapio-Biström, Maa- ja metsätalousministeriö /etänä
Elina Ovaskainen, Motiva / etänä
Airi Kulmala, MTK
Carita Maisila, Marttilan kunta ja Paimionjoki-yhdistys
Sanna Vesa, Paimionjoki-yhdistys / etänä
Virve Rinnola (Irina Simolan sijaan), Pirkanmaan ELY-keskus: / etänä
Jaana Rintala, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus / etänä
Katja Bonnevier, Saaristomeren biosfäärialue
Miira Riipinen, Suomen Kuntaliitto ry / etänä
Anni Karhunen, Varsinais-Suomen ELY-keskus Y -vastuualue
Sanna Tikander / RANKU-hanke, Varsinais-Suomen ELY-keskus

Poissa: Sitra: asiantuntija Tuuli Hietaniemi

1. Kokouksen avaus ja läsnäolijoiden toteaminen sekä pöytäkirjantarkastajien valinta

Puheenjohtaja Airi Kulmala avasi kokouksen klo 10.10. Todettiin läsnäolijat, jotka esittäytyivät lyhyesti. Pirkanmaan ELY-keskuksen molemmat edustajat, erityisasiantuntija Irina Simola ja erikoistutkija Emir Bilaletdin, olivat estyneitä, joten Pirkanmaan ELY-keskusta edusti kokouksessa suunnittelija Virve Rinnola.

Kokouksen pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Carita Maisila ja Katja Bonnevier.

2. Muutokset ohjausryhmän kokoonpanossa, uusien jäsenten hyväksyminen

Sitran varsinaisen jäsenen Hanna Mattilan sijalle nimettiin asiantuntija Tuuli Hietaniemi ja Motivan varajäsenen Salka Oravuoren sijalle varajäseneksi nimettiin Okariina Rauta. Muita muutoksia kokoonpanossa ei ole tapahtunut. Sanna Tikander päivittää ohjausryhmän kokoonpanon hankkeen Internet-sivuille.

3. Asialistan hyväksyminen

Kokouksen alussa esitelty päivitetty asialista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi.

4. Keskustelu edellisen kokouksen (29.5.2019) pöytäkirjasta

Pöytäkirja on tarkastettu sähköpostitse ja se allekirjoitettiin kokouksen alussa. Pöytäkirja oli jaettu kutsun yhteydessä ja se on tallennettu myös hankkeen nettisivuille. Ei ollut tarvetta keskustella edellisen pöytäkirjan sisällöstä.

5. RANKU 3 -hankkeen toteutunut toiminta 2. jaksolla (1.1.-30.6.2019)

Sanna Tikander esitteli hankkeen 2. jakson (1.1.-30.6.2019) toimintaa. Esitys pöytäkirjan liitteenä 1., diat 6-9. Jakson tavoitteena oli tuoda ravinnekierrätystyön toimintamallia valtakunnallisesti esille ja käynnistää kehitystyö valituissa esimerkkikunnissa. Jakson tavoitteet saavutettiin. Kaikissa kahdeksassa esimerkkikunnassa toteutettiin ensimmäiset järjestäytymistyöpajat ja sovittiin kunnissa toteutettavista kokeiluista. Toimintamallin viestinnällinen ilme valmistui ja toimintamallista viestittiin kevään aikana aktiivisesti. Jakson aikana tehtiin myös Ravinnevirtalaskuri- ja Biomassa-atlas -tarkasteluja hyväksi käyttäen alueellisia ja valtakunnallisia tarkasteluja kuntien ravinnevirroista. Jakson kokonaiskulut olivat 61 455,94 €. Ministeriöltä haettiin rahoitusta 41 490,41 € (67,51 % raportointi-kaudella toteutuneista kustannuksista). Raportointikauden omarahoitusosuus 19 965,53 € (32,49 % raportointikaudella toteutuneista kustannuksista) koostui ELY-keskuksen hankekumppaneiden ja esimerkkikuntien työstä hankkeelle. Jakson väliraportti on hyväksytty ja jakson kulujen maksatus on toteutunut. Hyväksytty väliraportti oli jaettu ohjausryhmän jäsenille kokouskutsun yhteydessä.

KESKUSTELU

Ohjausryhmä käsitteli kevään toimintaa jo edellisessä kokouksessaan 29.5.2019. Tuolloin raportointi ei vielä ollut valmis. Kauden toimintaan ja hyväksytyyn raportointiin ohjausryhmällä ei ollut lisättävää.

6. RANKU 3 -hankkeen toiminta 3. jaksolla (1.7.-31.12.2019)

Sanna Tikander esitteli hankkeen käynnissä olevan kolmannen jakson (1.7.-31.12.2019) toimintaa. Esitys pöytäkirjan liitteenä 1. diat 10-15.

Edellisessä väliraportissa jakson tavoitteiksi asetettiin:

- Tehdään kauden aikana kuntien ravinnekierrätysverkostot -kartoitus erilaisista kiertotalouden verkostoista / *valmis*
- Tehdään kyselyt Paimionjoen valuma-alueella ja Saaristomerellä biosfäärialueella / *käynnissä*
- Osallistutaan Kuntamarkkinoille ja Frush -tapahtumaan / *valmis*
- Kehitetään visuaalista kuntien RANKU-toiminnan mittaria / *käynnissä*
- Esimerkkikuntien valitsemia toimenpiteitä viedään kunnissa eteenpäin / *käynnissä*
- Nettisivujen päivitys ja Facebook / *valmis*
- Verkostoituminen ja toimintamallin esittely eri tilaisuuksissa / *valmis*

Hanke on edennyt suunnitelman mukaisesti.

KESKUSTELU

- Kartoitus erilaisista kiertotalouden verkostoista, joissa kunnat ovat mukana, ja joiden kautta voidaan edistää myös RANKU-toimintaa, on valmis. Olemassa olevat verkostot on koottu taulukkomuotoon ja sitä täydennetään hankkeen aikana. Todettiin, että kartoituksesta ei ole tarvetta tehdä kirjallista raporttia, mutta jonkinlainen yhden sivun mittainen yhteenveto hankkeen päätyttyä asiasta olisi hyvä saada esille.
- Kyselyt kuntatoimijoille Paimionjoen valuma-alueella ja Saaristomerellä biosfäärialueella ovat vielä työn alla. Biosfäärialueen kysely tehdään lomakkeella. Lomake on käännetty sekä suomeksi että ruotsiksi ja se lähetetään kaikille biosfäärialueen kuntien työntekijöille ja virkamiehille vuoden lopussa. Vastaukset kootaan vuoden 2020 alussa. Vastaajien kesken arvotaan 3 kirjalahjaa. Paimionjoen valuma-alueen kysely toteutetaan haastatteluina. Haastattelut toteuttaa Paimionjoki-yhdistys. Myös tämän tulokset kootaan vuoden 2020 alkupuolella. Keskustelussa tuotiin esille, että kuntapuolelle tulee nykyään runsaasti erilaisia kyselyitä eri aiheista ja ne rasittavat kuntatoimijoita. Kyselyjen tarkoitus ja hyödyt vastaajille tulee punnita tarkkaan ja kyselyt tulee

suunnitella hyvin sekä kohdentaa oikeille tahoille kuntaorganisaatioissa. Hankkeen kyselyjen tavoite on saattaa niitä tekevät organisaatiot, Paimionjoki-yhdistys ja Saaristomeren biosfäärialue, tutuiksi niiden toimialueiden kuntien työntekijöille. Lisäksi kyselyjen perusteella kartoitetaan konkreettisia toimia, joilla RANKU-toimintamallia voidaan jatkossakin viedä eteenpäin ko. alueilla. Tuotiin esille, että kyselyjen tuloksista olisi hyvä tehdä lyhyet koosteet muille toimijoille.

- Syyskuun Kuntamarkkinoille ja Frush -tapahtumaan osallistuttiin omilla osastoilla. Lisäksi oltiin esillä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen Kiertotalouden liiketoimintamallisuudet-tapahtumassa 14.10. sekä kauden alussa OKRA-messuilla Oripäässä heinäkuun alussa. Messutapahtumissa hanke ja toimintamalli on otettu mielenkiinnolla vastaan. Etenkin Kuntamarkkinat on hankkeelle hyvä väylä olla esillä. Keskusteluissa tuotiin esille, että hankkeen on hyvä olla esillä Kuntamarkkinoilla myös ensi vuonna. Kuntien ja kiertotalouden kasvuyritysten yhteistyössä on vielä kehitettävää. Tämä tuli esille myös Frush-tapahtumassa.
- Esimerkkikuntien valitsemia toimenpiteitä on viety eteenpäin. Kuntien valitsemat toimenpiteet on listattu liitteen 1 diassa 16.
 - RANKU-metsänhoidon periaatteiden kehitystyö on käynnissä lin kunnan kanssa. Asiasta tiedotettiin marraskuun alussa valtakunnallisesti ([linkki tiedotteeseen](#)). Metsänomistajan tarpeista ja tavoitteista lähtevän monitavoitteisen metsäsuunnitelman laadinta on vielä uutta. Hankkeen työ lin kunnan kanssa koettiin tärkeäksi ja tuloksista tulee tiedottaa laajasti, kun niitä valmistuu. Tuotiin esille, että ohjausryhmän organisaatiot ovat valmiita osallistumaan kehitystyöhön, jos asiantuntija-apua tarvitaan.
- Ohjausryhmä totesi hankkeen edenneen hyvin ja suunnitelman mukaisesti. Tuotiin esille, että hankkeen lopussa olisi hyvä saada jaettua aihepiirittäistä tietoa kohdennetuissa tapahtumissa eikä nähty tarvetta hankkeen omalle erilliselle koko päivän kestäväälle loppuseminaarille.

Toimintakauden väliraportti lähetetään YM:öön hyväksyttäväksi 15.12. mennessä jakson talouden raportoinnin yhteydessä. Raprottiin lisätään tässä kokouksessa nostettuja asioita.

7. RANKU 3 -hankkeen toteutuminen jatkossa

Sanna Tikander esitteli hankkeen suunniteltua tulevaa toimintaa (liitteen 1 diat 7 - 9).

Kevätkaudella 2020 jatketaan esimerkkikuntien pilottitoimenpiteitä. Niistä pyritään saamaan valmiiksi vähintään 1/kunta kevään aikana. Viestinnän osalta jatketaan uutiskirjeiden tuottamista ja pyritään saamaan nostoja hankkeen aiheista asiantuntijalehtiin (mm. kuntien metsätalous, ruokapalvelut ja ruokahävikki, biojätteet osana kiertotaloutta, aluesuunnittelu ja ravinnekierätyt). Mahdollisesti osallistutaan Raki-hankkeiden yhteiseen osastoon kesän Farmari-messuilla Jyväskylässä 2.-4.7.2020. Myös yhteistyötä ja verkostoitumista erilaisten kestäväntä kuntakehittämisen ja kiertotalouden verkostoissa jatketaan ja tuodaan hanketta ja toimintamallia esille erilaisissa tilaisuuksissa. Pyritään järjestämään toinen kokouskierros kaikissa esimerkkikunnissa keväällä.

KESKUSTELU

- Tuotiin esille, että esimerkiksi metsäsuunnitelma-kokeilusta voisi tarjota tekstiä tai juttuaihetta mm. Tapio Oy:n uutiskirjeisiin sekä Metsälehteen ja Metsälehti makasiiniin. Yleisesti konkreettisia aiheita on hyvä tarjota Kuntalehteen ja Kuntatekniikka -lehteen sekä Kuntaliiton vieraskynä-blogiin.
- Tuotiin esille, että on hyvä, että hanke osallistuu myös vuoden 2020 Kuntamarkkinoille. Hankkeen tulosten esittelyn voisi toteuttaa Kuntamarkkinoiden yhteydessä yhtenä Kuntaliiton seminaarina. Tällöin esittelyaikaa olisi 45 min (tietoiskut vain 20 min). Aika riittää hyvin tiiviiseen tulosesittelyyn. Asiasta sovitaan tarkemmin Miira Riipisen kanssa.

- Kuntaliitto järjestää marraskuussa 2020 kuntien ilmastokonferenssin Turussa. RANKU 3sen tuloksia voisi esitellä myös siellä.
- Tuotiin esille, että hankkeen lopussa olisi hyvä saada tuloksia jaettua kohdennetusti aihepiireittäin. Hankkeen omalle erilliselle koko päivän kestäväälle loppuseminaarille ei nähty tarvetta, vaan tuloksia olisi hyvä esitellä tulospaketeittain muiden tilaisuuksien kanssa yhdessä. Tuotiin esille, että hallitusohjelman tavoitteista ja toimenpiteistä monet osuvat myös RANKU-toiminnan ytimeen ja sopivista aiheista on todennäköisesti runsaasti tilaisuuksia tulossa syksyllä 2020. Hanke voisi osallistua näihin.
- Metsätalouden vesiensuojelupäivät järjestetään seuraavan kerran 2021. Hanke on silloin päätynyt, mutta etenkin metsäsuunnitelma-kokeilun tuloksia tulisi tuoda siellä esille esimerkiksi VarElyn tai ohjausryhmän organisaatioiden toimesta.

8. Muut asiat

Keskusteltiin erilaisista etäkokousalustoista. Nyt käytössä oleva Skype toimii toisinaan heikosti ja ohjelman päivitys ja tukipalvelut loppuvat 2021. Keskusteltiin, että voitaisiin seuraavassa kokouksessa kokeilla jo jotain muuta etäkokousalustaa, esimerkiksi Teams-sovellusta. Todettiin, että Sanna Tikander valmistelee asiaa.

9. Seuraava kokous

Seuraava kokous sovittiin pidettävän 2.6.2020 klo 10-12 Virastotalolla Turussa. Sanna Tikander lähettää kokouskutsun mahdollisimman pian kalenteriin merkittäväksi ja asialistan lähempänä kokousta.

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11:35

LIITTEET: Liite 1. Kokouksen esitys.pdf

Allekirjoitukset:

Airi Kulmala
MTK
kokouksen puheenjohtaja

Sanna Tikander
RANKU3-hanke, VARELY
kokouksen sihteeri

Katja Bonnevier
Saaristomeren biosfäärialue

Carita Maisila
Paimionjoki-yhdistys